

Innokylän rakentaminen käynnistyy

HANNU HÄMÄLÄINEN

Innokylä on laaja kansallinen infrastruktuurihanke, jossa rakennetaan sosiaali- ja terveysalaa uudistavaa avointa innovaatioympäristöä. Sen perustajajäseniä ovat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Kuntaliitto, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto (STKL) ja Terveyden edistämisen keskus ry (Tekry). Innokylä on uudenlainen avoin verkottava yhteistyöfoorumi, johon myös muita toimijoita tulee ja kutsutaan mukaan.

Innokylä on tärkeä osa sosiaali- ja terveysministeriön palveluinnovaatiohanketta ja KASTE-ohjelmaa.

STM rahoittaa Kuntaliiton osuutta. Tekes teki 13.10. rahoituspäätöksen THL:n osuudesta Innokylän rakentamisessa. Raha-automaattiyhdistyksen järjestöjä koskeva päätös tehdään tämän vuoden joulukuussa. THL:n johdoryhmä päätti 20.10. kokouksessaan osallistua Innokylän rakentamiseen ja hyväksyi Tekesin rahoituspäätöksen.

Rakentamisvaihe toteutetaan kahdessa vaiheessa: 2009–2011 ja 2012–2013. STM:n ja Tekesin päätökset kattavat ensimmäisen vaiheen työn.

Innokylän rakentamisen käynnistänyt tiedotustilaisuus pidettiin 6. marraskuuta Kuntaliitos-ssa. Tilaisuudessa ministeri Paula Risikko kertoi odotuksistaan ja

Innokylän kyläpäälikkö Hanna Maidell esitteli Innokylää ja sen tavoitteita.

Innokylän kehittämisen lähtökohtia

Sosiaali- ja terveysala kohtaa tulevana vuosina suuria haasteita ja muutoksia. Yksin väestön ikääntyminen, osaavan henkilöstön rajallinen saatavuus ja yhdyntyneen talouden luomat rajat rahoitukselle haastavat nykyiset rakenteet ja toimintamallit. Näistä haasteista ei selvitä pelkästään nykyisiä toimintoja vähittäin tehostamalla. ”Enemmän samaa” -ajattelu ei enää toimi. Tilalle tarvitaan ennakkoluulotonta alttiutta kyseenalaistaa olemassa olevia rakenteita ja vakiintuneita toimintatapoja sekä raikaita, uusia ajatuksia ja toimintatapoja.

Samat haasteet ja vaatimukset kohdistuvat myös sosiaali- ja terveysalan kehittämistoimintaan. Useista onnistuneistakin hankkeista huolimatta kehittämis-toiminnan pysyvät vaikutukset ovat jääneet keskimäärin vaatimattomiksi. Innovaatiotoiminnan haasteena on ollut sen tarjontalähtöisyys. Rahoitusta on suunnattu kehittämiseen varmistamatta uuden toimintamallin todellista kysyntää organisa-

tioiden strategisen kehittämisen tai loppukäyttäjien (asiakkaiden/potilaiden) kannalta. Ongelmia on myös syntyneiden innovaatioiden siirrettävyydessä ja käytönoton tuessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä on osattu vain rajoitetusti hyödyntää muiden toimialojen innovaatioita ja kokemuksia niiden hyödyntämisestä.

Innokylän fokuksessa ovat kuntien järjestämisvastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Innokylä kuitenkin mahdollistaa perinteisten sektorirajojen ylittämisen, kun kehitetään hyvinvointia ja terveyttä edistäviä ratkaisuja. Kuntien järjestämisvastuulla olevien palvelujen ohella myös muut sektorit, kuten mm. asuminen, liikenne, kauppa, kulttuuri ja liikunta, ovat keskeisesti mukana kehittämässä kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistäviä uudenlaisia ratkaisuja.

Fyysinen ja virtuaalinen kohtauspaikka

Innokylän avoin ympäristö tarjoaa kunnille, järjestöille, yrityksille sekä tutkimus- ja kehittämisorganisaatioille mahdollisuuden hakea kumppanuuksia, kehittää uusia ideoita ja esitellä aikaansaannoksia. Innokylä on sekä fyy-

sinen että virtuaalinen kohtauspaikka, jossa voidaan välittää tietoa, arvioituja hyviä käytäntöjä.

Innokylän tavoitteena on kuntien järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kestävä uudistaminen. Keskeinen keino on innovaatiotoiminnan tehostaminen ja sen avulla luotujen hyvien käytäntöjen tunnistaminen, levittäminen ja käyttöönotto. Tässä hyviä käytäntöjä tarkastellaan laajan määritelmän mukaisesti, jolloin määritelmä kattaa eriasteiset hyvät käytännöt systemaattisesti arvioituista hyvistä käytännöistä mielenkiintoisiin ja lupaaviin hyviin käytäntöihin saakka.

Yleistavoitteen saavuttamiseksi:

Tuodaan asiakas uusien käytäntöjen kehittämisen ytimeen

Luodaan uusia toimintamalleja, joiden avulla asiakkaiden (kuntalaisten ja organisaatioasiakkaiden) aktiivinen osallisuus mahdollistetaan ja asiakkaiden tarpeet, tieto ja osaaminen hyödynnetään systemaattisesti palvelujen kehittämisessä. Sosiaaliselle medialle ominaiset avoimuus, keskustelu, yhteisöt ja yhdessä tekeminen ovat palvelun avainominaisuuksia monipuolisten asiakashyötyjen luomiseksi. Kansalaisten ja asiakkaiden omat vaikutusmahdollisuudet hyvinvointiin ja terveyteen lisääntyvät.

Varmistetaan innovaatioita koskevan tiedon kattava saatavuus
Varmistetaan kehittämistoiminnan tulosten raportoinnin saatavuus kattavasti ja rakenteistettuna niin, että se tukee tulosten levittämistä ja käyttöönottoa. Tavoitteena on tuottaa uusia välineitä kuntien järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuottamiseen ja uudistamiseen.

Markkinoidaan lupaavia innovaatioita

Markkinoidaan aktiivisesti ja laajaa keinovalikoimaa käyttäen Innokylän palveluja ja foorumeja eri kohderyhmille sekä luodaan näkyvyyttä lupaaville uusille avauksille.

Tehostetaan verkostojen vuorovaikutusta

Tuetaan uusien käytäntöjen luomisen, levittämisen ja käyttöönoton kannalta keskeisiä verkostoja sekä niiden välistä yhteistyötä.

Hyödynnetään innovaatioiden tuloksellisuutta kuvaavaa arviointitietoa

Luodaan työkaluja ja välityskanavia sellaiselle käytännönläheiselle toimivuudelle kuvaavalle arviointitiedolle, joka tekee innovaatioiden todelliset vaikutukset näkyviksi ja on käytettävissä käyttöönoton ja sitä koskevan päätöksenteon tukena.

Innokylän tavoitteet toteutuvat, kun palvelujen käyttäjät, ammatillaiset ja palveluja tuottavat organisaatiot saavat Innokylästä merkittävää hyötyä. Samalla Innokylä tukee hallitusohjelman, Kaste-ohjelman sekä muiden kansallisen tason linjausten toteutumista varmistamalla alueellisten ja paikallisten hankkeiden vaikuttavuuden (mm. Paras-hanketta toteuttavien hankkeiden kokemuksia ja tuloksia).

THL:n rooli

THL tuo Innokylään sosiaali- ja terveysalan laaja-alaista ja monipuolista ja -ammattillista asiantuntemusta ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan osaamista. THL:n erityinen vahvuus liittyy sosiaali- ja terveyspalvelujen asiantuntemukseen sekä ammattilais- ja asiakasverkostojen kehittämiseen ja vahvaan arvioinnin osaamiseen. THL:llä on myös keskeinen rooli uudenlaisen avoimen verkkopalvelun ja viestinnän kehittäjänä. Innokylä antaa uudenlaisen mahdollisuuden yhteistyöhön, tutkimus- ja kehittämistyön tulosten ja hyvien käytäntöjen tunnistamiseen, levittämiseen ja käyttöönottoon. THL:n osuus koostuu vuorovaikutteisesta osallistavasta verkkopalvelusta ja hyvien käytäntöjen kehittämisestä ja arvioinnista.

Hanke antaa uusia mahdollisuuksia THL:n oman tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja sen tulosten näkyvyydelle ja käyttöön saamiselle.

